

מקור המאמר בזהר פרשת משפטים דף קכב ע"א
גודל עון המכנה שם גנאי לחברו

תָּאנָא, יִשְׂרָאֵל אֶקְרוּן קִדְשׁ, וּבְגִין דְּאֵינּוּן קִדְשׁ,
אָסִיר לִיהַ לְאֵינְשׁ, לְמִקְרֵי לְחֻבְרִיהַ בְּשִׁמְא
דְּגִנְאֵי, וְלֹא לְכַנְאָה שְׁמָא לְחֻבְרִיהַ, וְעֵנְשִׂיהַ סְגִי.
וְכָל שְׂפִין בְּמַלְיִן אֶחְרַנִּין. תָּאנָא, כְּתִיב (תהלים לד) נִצּוֹר
לְשׁוֹנְךָ מִרַע וְגו'. מַהוּ מִרַע. דְּבְגִין לְיִשְׁנָא בִישָׂא,
מִרַעִין נְחֻתִין לְעֵלְמָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי כָּל מָאן דְּקָרִי לְחֻבְרִיהַ בְּשִׁמְא
דְּלִית בֵּיהַ, וְגַנְי לִיהַ, אֶתְפֹּס בְּמַה דְּלִית
בֵּיהַ, דְּאָמַר רַבִּי חֵיִיא אָמַר רַבִּי חֲזַקִּיָּה, כָּל מָאן
דְּקָרִי לְחֻבְרִיהַ רַשָּׁע, נְחֻתִין לִיהַ לְגִיְהֵנָם. וְנְחֻתִין
לִיהַ לְעֵלְעוּי, בַּר אֵינּוּן חֲצִיפִין דְּאוֹרֵייתָא, דְּשָׂרִי
לִיהַ לְאֵינְיִשׁ לְמִקְרֵי לְהוּ רַשָּׁע.

הֵהוּא גִבְרָא, דְּלֵיִישׁ לְחֻבְרִיהַ, אַעֲבַר רַבִּי יִיסָא,
אָמַר לִיהַ כְּרַשָּׁע עֲבָדַת. אֶתִּיִיהַ לְקַמִּיָּה
דְּרַבִּי יְהוּדָה, אָמַר לִיהַ רַשָּׁע לָא קְאֻמִּינָא לִיהַ,
אַלָּא כְּרַשָּׁע, דְּאֶחְזִי מְלוּי כְּרַשָּׁע, וְלָא אֻמִּינָא
דְּאִיהוּ רַשָּׁע. אָתָּא רַבִּי יְהוּדָה, וְשִׂאִיל לְעוֹבְדָא
יְהוּדָה. אָמַר לוֹ, רַשָּׁע לָא אֻמִּרְתִּי לוֹ, אַלָּא כְּרַשָּׁע, שְׁמַרְאָה דְּבַרְיוּ כְּרַשָּׁע, וְלָא אֻמִּרְתִּי שְׁהוּא
רַשָּׁע. בָּא רַבִּי יְהוּדָה וְשִׂאִל לְמַעֲשֵׂה לְפָנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר לוֹ, וְדָאֵי שְׁלָא הֶתְחִיב. מִנִּין

שְׁנִינּוּ, יִשְׂרָאֵל נִקְרְאוּ קִדְשׁ,
וּמְשׁוּם שְׁהֵם קִדְשׁ אָסִיר
לְאָדָם לְקָרָא לְחֻבְרוּ בְּשֵׁם
גִנְאֵי וְלֹא לְכַנּוֹת שֵׁם לְחֻבְרוּ,
וְעֵנְשׁוּ גְדוּל, וְכָל שְׂפִין
בְּדַבְרֵים אַחֲרֵים. שְׁנִינּוּ,
כְּתוּב (תהלים לד) נִצּוֹר לְשׁוֹנְךָ
מִרַע וְגו'. מַהוּ מִרַע? שְׁבַגְלָל
לְשׁוֹן הָרַע מַחֲלוֹת יוֹרְדוֹת
לְעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל מִי
שְׁקוֹרָא לְחֻבְרוּ בְּשֵׁם שְׂאִין
בוּ וּמַגְנָה אוֹתוֹ, נְתַפֵּס בְּמַה
שְׂאִין בוּ. שְׂאֻמַּר רַבִּי חֵיִיא
אָמַר רַבִּי חֲזַקִּיָּה, כָּל מִי
שְׁקוֹרָא לְחֻבְרוּ רַשָּׁע,
מוֹרִידִים אוֹתוֹ לְגִיְהֵנָם,
וְיוֹרְדִים לוֹ לְלַחֲיִיו, פָּרַט
לְאוֹתָם חֲצוּפִים שְׁל הַתּוֹרָה
שְׁמַתָּר לְאָדָם לְקָרָא לְהֵם
רַשָּׁע.

אוֹתוֹ אִישׁ שְׁקָלָל אֶת חֻבְרוּ,
עֲבַר רַבִּי יִיסָא, אָמַר לוֹ, כְּמוֹ
רַשָּׁע עָשִׂיתָ. בָּא לְפָנֵי רַבִּי
יְהוּדָה. אָמַר לוֹ, רַשָּׁע לָא אֻמִּרְתִּי לוֹ, אַלָּא כְּרַשָּׁע, וְלָא אֻמִּרְתִּי שְׁהוּא
רַשָּׁע. בָּא רַבִּי יְהוּדָה וְשִׂאִל לְמַעֲשֵׂה לְפָנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר לוֹ, וְדָאֵי שְׁלָא הֶתְחִיב. מִנִּין

קָמִיָּה דְרַבִּי אֶלְעָזָר, אָמַר לִיָּהּ, וְדָאֵי לָא אֶתְחַיֵּיב.
 מְנַלְן. וְדַכְתִּיב, ^(איכה ב) הִיָּה יִי כְּאוֹיֵב, וְלֹא אוֹיֵב. דָּאֵי
 לָאוּ הָכִי, לָא אֲשַׁתְּאָר מִיִּשְׂרָאֵל גְּזַעִין בְּעַלְמָא.
 כְּגוּוּנָא דָא, ^(איכה ב) הִיתָה כְּאֶלְמָנָה, וְלֹא אֶלְמָנָה,
 כְּאֶלְמָנָה דְאָזִיל בְּעַלָּה לְעַבְרָא דִּימָא, וּמְחַכָּת
 לִיָּהּ.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וּמַהֲכָא מְשַׁמַּע, מֵהֲתָם מְשַׁמַּע,
 דִּהוּא עֲקָרָא דְכֻלָּא, וְדַכְתִּיב, ^(יחזקאל א) וְעַל
 דְּמוּת הַכֹּסֵא דְמוּת פְּמִרְאָה אָדָם. כְּמִרְאָה אָדָם,
 וְלֹא מִרְאָה אָדָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב, ^(שיר השירים ב)
 כְּתַפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר וְגו', כְּתַפּוּחַ וְלֹא תַפּוּחַ.
 כְּתַפּוּחַ: דְּמַתְּפָרְשָׁא בְּגוּוּנֵי, וּבְגוּוּנֵין אֶתְאַחְדָּא
 מְלָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֱלוֹ לָא אֶתִּינָא הָכָא אֶלָּא
 לְמִשְׁמַע מְלִין אֱלִין, דִּי.

לְנוּ? שְׁכָתוּב (איכה ב) הִיָּה ה' כְּאוֹיֵב, וְלֹא אוֹיֵב. שָׂאֵם לָא
 כְּפִי, לָא נִשְׂאָר מִיִּשְׂרָאֵל
 גְּזַעִים בְּעוֹלָם. כְּמוֹ זֶה, ^(שם א)
 הִיתָה כְּאֶלְמָנָה, וְלֹא אֶלְמָנָה.
 כְּאֶלְמָנָה שְׁהִלְךָ בְּעַלָּה לְעַבְרָ
 הִים וּמְחַכָּה לוֹ.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וּמַכָּאן
 מְשַׁמַּע? מְשַׁם מְשַׁמַּע, שְׁהוּא
 עֲקָר הַכֹּל, שְׁכָתוּב ^(יחזקאל א)
 וְעַל דְּמוּת הַכֹּסֵא דְמוּת
 כְּמִרְאָה אָדָם. כְּמִרְאָה אָדָם,
 וְלֹא מִרְאָה אָדָם. אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק, כְּתוּב כְּתַפּוּחַ בְּעֵצֵי
 הַיַּעַר וְגו'. כְּתַפּוּחַ, וְלֹא
 תַפּוּחַ. כְּתַפּוּחַ, שְׁנַפְרַד
 בְּגוּוּנֵי, וּבְגוּוּנֵים אַחוּזֵי הַדְּבָר.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֱלוֹ לָא
 בָּאֵת לְכָאן אֶלָּא לְשַׁמַּע
 הַדְּבָרִים הַלְלוּ - דִּי.

ספר אור הזוהר (עמוד 159)

עח) מי שלא עסק בחכמה זו בזמן עלית נשמתו למעלה אף על פי שיש בידו כמה תורה ומעשים טובים זה המלאך הגדול יופיאל דוחה אותו לחוץ והשרפים אשר תחתיו שהם כלם בעלי שש כנפים שורפים אותו בהבלי כנפיהם והוא חוזר וקדם שיורדת הנשמה מעולם העליון להאי עלמא הקדוש ברוך הוא משביע אותה לעסק ברוי דאורייתא כדאיתא בזהר פרשת תרומה (דף קסא) בדבור המתחיל דזמינו לנחתא בהאי עלמא וכו' הרי לך בפרוש מדברי זוהר שתכלית בריאת האדם כדי שילמד החכמה הזאת וקדם ביאת הנשמה לעולם הזה הקדוש ברוך הוא משביע הנשמה לעסק בהאי עלמא ברוי דהימנותא ברוי דאורייתא גם ביציאת הנשמה לעולם הבא אינה יכולה להשיג לאור עליון למעלה אל מקום הרמתה אשר שם אהלו מתחלה לחזות בנעם הויה פני מלך חיים אם לא בהתעסקות החכמה הזאת חזי מה שהזוהר לנו הרבי שמעון בן יוחאי זכרונו לברכה בזהר פרשת פקודי (דף רמז) האי חיותא וכו', ומי שלא עסק בחכמה זו בזמן עלית נשמתו למעלה אף על פי שיש בידו כמה תורה ומעשים טובים זה המלאך הגדול יופיאל דוחה אותו לחוץ והשרפים אשר תחתיו שהם כלם בעלי שש כנפים שורפים אותו בהבלי כנפיהם והוא חוזר ומתחדש וחוזרים ושרפים אותו עד שמתגלגלין רחמיו של הקדוש ברוך הוא עליו וחוזר ובוראו פעם אחרת והם הנשמות החושקין בחכמה זו מפני שלקו מקדם לכן רודפים אחר חכמה זאת כמאן דרדיף בתר חיים אף על גב דאיהו לא חזו מזליהו חזו. ^(עיקול משה דף ה:)